

Arkivsak

Dato 07.06.2023

Nina Føreland, Org.dir.

Saksbehandler Torhild Einstabland, Kst.
økonomidirektør

Saksframlegg

Styre	Sørlandet sykehus HF		
Møtedato	14.06.2023		
Sak nr	043-2023	Sakstype	Beslutningssak
Sakstittel	Redegjørelse for samfunnsansvar og aktsomhetsvurderinger i SSHF		

Forslag til vedtak

Styret tar redegjørelsen for samfunnsansvar og aktsomhetsvurderinger i SSHF til etterretning.

Vedlegg til saken

- Rammeverk for miljø og bærekraft i spesialisthelsetjenesten
- Spesialisthelsetjenestens rammeverk for samfunnsansvar
- Likestilling og mangfold SSHF – policydokument og handlingsplan
- Analyse gjennomført i 2023 på indikatorer likestilling og mangfold

Kristiansand 07.06.2023

Nina Mevold

Administrerende direktør

1 Bakgrunn for saken og redegjørelse for samfunnsansvar

Lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold (åpenhetsloven) trådte i kraft 1. juli 2022. Virksomheter som er omfattet av åpenhetsloven skal redegjøre for sine aktsomhetsvurderinger innen 30. juni 2023. Sørlandet sykehus HF's redegjørelse for samfunnsansvar gjelder for perioden juli 2022 – juni 2023. Fra og med 2024 vil redegjørelsen gjelde regnskapsåret og inngå som en del av årsberetningen for SSHF.

SSHF skal i henhold til spesialisthelsetjenesteloven sørge for at personer med fast bopel eller oppholdssted innen foretakets opptaksområde tilbys spesialisthelsetjeneste i og utenfor institusjon. Spesialisthelsetjenestens lovpålagte oppgaver er pasientbehandling, utdanning, forskning og opplæring av pasienter og pårørende.

Spesialisthelsetjenesten forvalter store ressurser på vegne av fellesskapet, og har en forpliktelse overfor samfunnet i å forvalte disse ressursene på en bærekraftig måte. Samfunnsansvaret handler om hvordan spesialisthelsetjenesten løser sitt samfunnsoppdrag i samspill med andre og hvordan vår virksomhet påvirker mennesker, miljø og samfunn. Styrene i de regionale helseforetakene har vedtatt [Spesialisthelsetjenestens rammeverk for samfunnsansvar](#). Formålet med rammeverket er å klargjøre hvilke rammer/føringer som gjelder for området og hvordan spesialisthelsetjenesten arbeider med samfunnsansvaret.

Helseforetak og felleseide helseforetak er som selvstendige rettssubjekter omfattet av åpenhetsloven og publiserer egne redegjørelser for aktsomhetsvurderinger på egne nettsider. Helse Sør-Øst RHF har etablert et regionalt nettverk for implementering av åpenhetsloven og koordinerer nettverket. Helseforetakene i Helse Sør-Øst, Sykehusinnkjøp HF og Sykehusbygg HF er deltagere i nettverket for å ivareta behovet for samhandling i arbeidet med aktsomhetsvurderinger.

2 Aktsomhetsvurderinger

Formålet med aktsomhetsvurderingene er å få oversikt og vurdere risiko for om det skjer brudd på menneskerettighetene og anstendige arbeidsforhold, både internt i virksomheten og hos leverandørkjeder og forretningsforbindelser.

SSHF utfører aktsomhetsvurderinger, i tråd med OECDs retningslinjer og systematikk. For å vurdere og identifisere risiko relatert til samfunnsansvar har SSHF benyttet verktøyet «ansvarlighetskompasset» som er utviklet av OECD. Kartleggingen omfatter områdene; menneskerettigheter, anstendige arbeidsforhold, klima og miljø og forebygging av økonomisk kriminalitet. Prioriterte risikoområder for 2023 og tiltak er beskrevet i tabellen nedenfor. Tiltakene følges opp i egen handlingsplan. Vurdering av risiko for området

samfunnsansvar ses også i sammenheng med annen risikostyring som beskrevet i [Rammeverk for virksomhetsstyring i Helse Sør-Øst](#).

Tema	Vesentlige risiko for negativ konsekvens	Tiltak
Overordnet	Spesialisthelsetjenesten rammeverk for samfunnsansvar er ikke godt kjent for medarbeidere i SSHF.	Samfunnsansvar årlig tema i Foretaksledelsen, utvidede ledermøter og avdelingsmøter, Oppdatere informasjon på SSHFs internettsider, Intranett og i EK.
Menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold	<p>Manglende oversikt over forbruk og avtaler for medarbeidere som ikke omfattes av rammeavtaler.</p> <p>Det kan være en risiko at SSHF ikke betaler vikarene fra leverandører samme betingelser som ansatte gjennom ferieavviklingen.</p>	<p>Lage oversikt over forbruk av arbeidskraft som ikke omfattes av rammeavtaler og restmarked.</p> <p>Vurdere behov for internrevisjon om SSHF oppfyller krav til lønn, arbeidsvilkår og etikk til eksterne vikarer.</p> <p>SSHF rapporterer på indikatorer til HSØ og årsrapporten om likestilling og mangfold. Det er behov for å samordne åpenhetsloven og rapporteringen.</p> <p>Utarbeide prosedyre for menneskerettigheter og arbeidsforhold.</p> <p>Utarbeide prosedyre for behandling av informasjonskrav.</p>
Medarbeider og mangfold	<p>Organisasjonsfrihet kan få negativ konsekvens for ulike stillingsgrupper, noe som kan gi ulik lønn for arbeid av lik verdi.</p> <p>Risiko for at SSHF ikke oppfyller føringer fra eiere om heltidspolitikk vs inkluderende arbeidsliv og tilrettelegging (motstridende interesser).</p>	<p>SSHF er sertifisert som likestilt arbeidsliv og mangfold og har bl.a etablert en tverrfaglig arbeidsgruppe for likelønn. I 2023 skal arbeids-gruppen gjennomgå og kategorisere lik lønn for likt arbeid sammen med tillitsvalgte.</p> <p>Temasak i HAMU i juni -23 om inkluderende arbeidsliv og tilrettelegging opp mot heltidspolitikken</p> <p>Etablere et system for likestilt rekruttering og samarbeide med NAV om inkludering</p>
Klima og miljø	SSHF har ikke et system for å kartlegge indirekte utslipp og klimarisiko	SSHF vil beregne indirekte utslipp når Sykehusinnkjøp HF

		har klar en anbefaling av metode for dette.
Forebygging av økonomisk kriminalitet og antikorrupsjon	Manglende opplæring og kartlegging av risiko for å bli involvert i korrupsjon, smøring og bestikkelser.	Fortsette opplæring og bevisstgjøring av ansatte og ledere. Vurdere om antikorrupsjon skal inngå i lederes funksjonskrav. Antikorrupsjon tema på ledersamling for nivå 3 ledere våren-23
Varsling av kritikkverdige forhold	Bedre kunnskap om oppfølging av varsling av kritikkverdige forhold,	Tydeliggjøre og presisere retningslinjene ytterligere
Etiske retningslinjer	Manglende kjennskap til etiske retningslinjer bland ansatte ved SSHF	Fortsette opplæring og bevisstgjøring av ansatte og ledere. Etiske retningslinjer tema på ledersamling for nivå 3 ledere våren-23

Sykehusinnkjøp HF

Sykehusinnkjøp HF utfører tilnærmet alle anskaffelser av varer og tjenester for Sørlandet sykehus HF. Sykehusinnkjøp HF er helseforetakenes og de regionale helseforetakenes innkjøpssentral i henhold til regelverket for offentlige anskaffelser. Sykehusinnkjøp HF utfører aktsomhetsvurderinger på anskaffelser for å forebygge risiko for brudd og håndtere faktiske brudd på menneskerettigheter i leveransekjeden i samsvar med OECDs retningslinjer og i tråd med åpenhetsloven. Les mer om informasjon om aktsomhetsvurderinger og årlig redegjørelse for Sykehusinnkjøp her [Samfunnsansvar - Sykehusinnkjøp HF \(sykehusinnkjop.no\)](https://www.sykehusinnkjop.no)

Det er etablert kommunikasjonslinjer mellom Sykehusinnkjøp HF og Sørlandet sykehus HF iht. inngått samarbeidsavtale; Tjenester 1.7.1 Samfunnsansvar (lenke samarbeidsavtale SSHF-Sykehusinnkjøp). Sørlandet sykehus HF's ansvar er å følge opp i samsvar med inngått samarbeidsavtale. Dersom helseforetaket har mistanke om brudd på menneskerettigheter innen et område Sykehusinnkjøp HF har inngått avtale, skal mistanken varsles via e-post til avtaleforvaltning i foretaket.

Sykehusbygg HF

Sykehusbygg utfører tjenester knyttet til utvikling, planlegging og gjennomføring av byggeprosjekter, og leverer tjenester innen eiendom som gir felles gevinster for

spesialisthelsetjenesten. En vesentlig del av virksomheten består av anskaffelse av entreprenører og leverandører i byggeprosjekt på vegne av helseforetakene. For anskaffelse av leverandører (byggevarer mm.) i regi av kontraktsparter til byggherre påser Sykehusbygg HF ved prosjektet at kontraktspart ivaretar kravet til aktsomhetsvurderinger. For innkjøp som foretas av prosjektet selv gjennomfører Sykehusbygg HF, eller samarbeidende helseforetak (eksempelvis Sykehusinnkjøp HF) aktsomhetsvurderinger for prosjektets anskaffelser.

Sykehusbygg HF behandler forespørsler om informasjon om aktsomhetsvurderinger for anskaffelser gjort i pågående byggeprosjekt. Sykehusbygg HF gjorde aktsomhetsvurderinger ved nytt psykiatri bygg i Kristiansand, og vil i forbindelse med bygging av nytt akuttbygg i Kristiansand inngå en oppdrags avtale med Sørlandet sykehus HF der samfunnsansvar inngår. Sykehusbygg HF gjennomfører aktsomhetsvurderinger i tråd med OECDs retningslinjer. Les mer om arbeid med samfunnsansvar og åpenhetsloven på [sykehusbygg.no](https://www.sykehusbygg.no). Dersom helseforetaket har mistanke om brudd på menneskerettigheter i oppdrag gitt til Sykehusbygg, skal mistanken varsles via e-post til foretaket.

Sykehuspartner HF

Sykehuspartner HF leverer tjenester innen IKT, prosjekt, logistikk og HR til alle sykehusene i Helse Sør-Øst. Sykehuspartner HF eies av Helse Sør-Øst RHF. Sykehuspartner HF har signert samarbeidsavtale med Sykehusinnkjøp HF som er involvert i Sykehuspartners anskaffelser. Alle anskaffelser utføres til anskaffelsesregelverket for offentlige anskaffelser. Det signeres avtaler med leverandører og det enkelte helseforetak (service level agreement). For regionale løsninger signerer Sykehuspartner HF avtaler med leverandører på vegne av helseforetakene. Sykehuspartner HF gjennomfører aktsomhetsvurderinger i tråd med OECDs retningslinjer. Les mer om arbeid med samfunnsansvar og åpenhetsloven på [sykehuspartner.no](https://www.sykehuspartner.no).

3 Administrerende direktørs vurderinger

I 2023 har SSHF etablert en arbeidsgruppe sammensatt av representanter fra relevante fagområder, ledet av organisasjonsdirektøren, for å sikre foretakets samfunnsansvar og gjennomføring av aktsomhetsvurderinger, redegjørelsesplikten og informasjonsplikten. Foretaket har arbeidet systematisk med de ulike elementene innenfor vårt samfunnsansvar i flere år, og har god innsikt, kontroll og modenhet. Det vurderes likevel som en forbedring å samle området strukturelt og få større fokus på foretakets ansvar i samfunnet.